

ΤΑΞΗ: Γ' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ: ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ

Ημερομηνία: Σάββατο 7 Μαΐου 2022
Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α

- A1.** Να δώσετε το περιεχόμενο των παρακάτω ιστορικών όρων:
- Ραλλικό κόμμα
 - Α΄ Πανελλήνιο Συνέδριο στο Ταϊγάνιο
 - Διεθνής Οικονομικός Έλεγχος (ΔΟΕ)

Μονάδες 15

- A2.** Να χαρακτηρίσετε τις ιστορικές πληροφορίες που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας το γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πληροφορία και δίπλα του τη λέξη **Σωστό**, αν η πληροφορία είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πληροφορία είναι λανθασμένη.
- Η πυκνότητα του πληθυσμού κυμαινόταν από 15 (1828) σε 43 (1911) κατοίκους στο τετραγωνικό χιλιόμετρο, όταν σε πολλές χώρες της Δυτικής Ευρώπης οι ίδιοι αριθμοί ήταν διψήφιοι.
 - Η δυνατότητα των ελληνικών εμπορικών πλοίων να διασπάσουν τον ηπειρωτικό αποκλεισμό που είχαν επιβάλλει οι Άγγλοι στα γαλλικά λιμάνια έφερε ανάπτυξη στον ελληνικό εμπορικό ναυτικό στόλο.
 - Το Ταμείο Περιθάλψεως Προσφύγων ιδρύθηκε το Νοέμβριο του 1922 και είχε ως σκοπό την εκτίμηση της ακίνητης περιουσίας των ανταλλάξιμων.
 - Το 1927 στη θέση του βασιλιά τοποθετήθηκε Πρόεδρος της Δημοκρατίας, που τον εξέλεγε η Βουλή και η Γερουσία.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2022
Β' ΦΑΣΗ**E_3.Ιλ3Α(ε)**

- ε. Στην κοινοβουλευτική ομάδα των Εκλεκτικών συμμετείχαν αξιωματικοί του στρατού.

Μονάδες 10**ΘΕΜΑ Β**

- B1.** Να αναφερθείτε στις επιπτώσεις των εκλογών του 1933 στον ελληνικό πολιτικό χώρο μέχρι και πριν το αποτυχημένο στρατιωτικό κίνημα του Βενιζέλου.

Μονάδες 15

- B2.** Να αναφερθείτε α) στη μετακίνηση προσφύγων από περιοχές της Μακεδονίας κατά τη διάρκεια της ελληνικής επανάστασης (μονάδες 05) και β) στην αποκατάστασή τους κατά την οθωμανική περίοδο (μονάδες 05).

Μονάδες 10**ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ****ΘΕΜΑ Γ**

Λαμβάνοντας υπόψη το περιεχόμενο των πηγών και την ιστορική αφήγηση να προσδιορίσετε τη στάση των Μεγάλων Δυνάμεων, τις εκτιμήσεις και τους στόχους του Ελ. Βενιζέλου απέναντι στο Κρητικό ζήτημα μετά την έκρηξη της επανάστασης του Θερίσου.

Μονάδες 25**ΚΕΙΜΕΝΟ Α**

Ο Βενιζέλος όμως επιδιώκει να λύσει το πρόβλημα της Κρήτης με την ένωσή της με την Ελλάδα . Μπαίνει επικεφαλής 600 επαναστατών στις 23 Μαρτίου 1905, οι οποίοι είχαν αποχωρήσει στο Θέρισσο, και οργανώνει εκεί προσωρινή εθνική συνέλευση. Η ενωτική κίνηση εξαπλώνεται σε όλο το νησί. Μάταιες είναι οι προτροπές του πρίγκιπα Γεωργίου και των πρόξενων των μεγάλων δυνάμεων στους επαναστάτες να διαλυθούν. Τελικά ο Βενιζέλος διαπραγματεύεται με τους πρόξενους και κατορθώνει να γίνουν δεκτές οι απόψεις του για νέες μεταρρυθμίσεις και για νέες παραχωρήσεις.

Α. Βακαλόπουλος, Νέα Ελληνική Ιστορία, Εκδόσεις Βάνιας, Θεσσαλονίκη 2005, σελ.

334

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Ο Βενιζέλος έγκαιρα προσανατολισμένος στην επίδιωξη της συμβιβαστικής διαδικασίας, βολιδοσκόπησε τη διάθεση των Ευρωπαίων εκπροσώπων και διερεύνησε τις πιθανότητες ενός πιθανού διακανονισμού. Και πραγματικά η πρόταση του της 2^{ας} Ιουλίου για την κάθοδο στο νησί διεθνούς εξεταστικής επιτροπής, αποτέλεσε τη βάση των έμμεσων διαπραγματευτικών επαφών που αναλήφθηκαν γύρω στο τέλος Αυγούστου ανάμεσα στον Ι. Σφακιανάκη και στο Βρετανό πρόξενο E.Howard, εντεταλμένο εκπρόσωπο της τετραμερούς προξενικής επιτροπής.[...]

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα 1978, τομ. ΙΔ', σελ. 212

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ

Οι διπλωματικοί εκπρόσωποι, εξάλλου, των προστάτιδων Δυνάμεων, υπεύθυνοι για τη δράση των αντιπροσωπευτικών ευρωπαϊκών αγημάτων στη Μεγαλόνησο, παρά την κοινή επιθυμία τους –με προεξάρχοντες τον Άγγλο και το Ρώσο πρόξενο– να αντιδράσουν άμεσα στην επαναστατική πρόκληση, ήταν φυσικό τελικά να εμπλακούν σε εγγενείς δυσχερείες, σε διαφωνίες και σε αντιφατικές πιέσεις. Η αντιγνωμία γύρω από τον καθορισμό των μέσων και των μεθόδων για την καταστολή του κινήματος, η ανεπάρκεια των διεθνών στρατευμάτων σε αριθμό ανδρών –1.800 αρχικά, 3.000 αργότερα, μετά την άφιξη των ενισχύσεων– και σε πολεμικά μέσα, αλλά και η διστακτικότητα των δημοκρατικών κυβερνήσεων του Λονδίνου, της Ρώμης και των Παρισίων να λάβουν μέτρα ικανά να προκαλέσουν αιματοχυσία και να εξεγείρουν την κοινή γνώμη, αποτέλεσαν βασικούς ανασταλτικούς παράγοντες στην ανάληψη αποτελεσματικών στρατιωτικών επιχειρήσεων εναντίον των επαναστατών.

Κ. Σβολόπουλος, «Η Κρητική Πολιτεία από το 1899 ως το 1909», Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τόμ. ΙΔ', Νεώτερος Ελληνισμός από το 1881 ως το 1913, Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα 1977, σελ. 211

Το κείμενο αποδόθηκε στο μονοτονικό, διατηρήθηκε όμως η ορθογραφία του.

ΘΕΜΑ Δ

Με βάση τα παρακάτω κείμενα και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφέρετε τις καταπιέσεις που υπέστησαν οι Έλληνες του Πόντου την περίοδο 1914-1924 και να συγκρίνετε τη μεθοδευμένη εξόντωση των Ποντίων με τη γενοκτονία των Αρμενίων και των Εβραίων.

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Μια εμπιστευτική αποστολή με έχει φέρει στις αρχές Δεκεμβρίου 1914 μέχρι την Τραπεζούντα. Εκεί γνώρισα τον πρόεδρο του Κομιτάτου. Μου εξεδήλωσε αμέσως μεγάλη εμπιστοσύνη και μου εξέθεσε τις απόψεις του. Οι Έλληνες και οι Αρμένιοι, μου είπε, έως τώρα διοικούσαν ουσιαστικά και μας απομυζούσαν το αίμα (...) Είναι φίλοι των Ρώσων και των Άγγλων. Άρα εχθροί των Γερμανών. Πρέπει να λείπει το εμπόδιο αυτό που ζημιώνει τον κοινό αγώνα. Παρατήρησα στον συνομιλητή μου ότι ήταν υπερβολικοί οι φόβοι του. Και ότι με κατάλληλη διαχείριση μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν άριστα οι μειονότητες στη στρατιωτική προσπάθεια της Τουρκίας. Σε λίγο, κατ' εντολή του Κομιτάτου, άρχισαν οι εκτοπισμοί για τις οικογένειες των ανυπότακτων στρατιωτών. Γέροι, γυναίκες και παιδιά έβγαιναν στον δρόμο και οδηγούνταν στα τάγματα συγκεντρώσεως, από τα οποία θα ξεκινούσαν σε λίγο για το φοβερό ταξίδι. Κατά τη διάρκεια της παραμονής μου στην Τραπεζούντα μου δόθηκε η ευκαιρία να διαπιστώσω μόνος μου τρομερά περιστατικά. Παρακολούθησα την ερήμωση ολόκληρων ελληνικών χωριών, την κατάληψη εκκλησιών και σχολείων, τους τουφεκισμούς φυγόστρατων νέων χωρίς διατυπώσεις και διαδικασίες.

Απομνημονεύματα Γερμανού λοχαγού Franz von Klinevoss, Α. Ανθεμίδη, Τα απελευθερωτικά στρατεύματα του Ποντιακού Ελληνισμού 1912-1914, εκδ. Ευστ. Γιαλουρίδη, Θεσσαλονίκη 1998, σελ. 151-152

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

[...] τον άντρα μου τον πήραν στα τάγματα εργασίας. Στο δρόμο του ξεριζωμού ήμουν με τα πεθερικά και τη μητέρα μου. Πάνω στο πλοίο, όποιος πέθαινε τον πετούσαν στη θάλασσα, όπως και τα μικρά παιδιά. Όσοι είχαν χρήματα έδιναν στον υπεύθυνο και έβαζε ένα σίδερο για να πάνε στον πυθμένα. Όσοι όμως δεν είχαν έβλεπαν τα παιδιά τους να επιπλέουν και τα πουλιά του θεού να τσιμπάνε τι σάρκες τους. Το παιδί μου αρρώστησε, αλλά δεν είπα τίποτα σε κανέναν. Το τύλιξα και κάθε φορά που έκαναν έλεγχο, έκανα πως το θήλαζα. Όταν έφτασα στην Ελλάδα και συγκεκριμένα στον πρώτο σταθμό στη Μονεμβασιά το έθαψα. Πάντα έλεγα «και τώρα να πάω, ξέρω που είναι».

Ιδιωτική Συλλογή Έφης Κατσόγιαννου Τριανταφύλλου (ιστορίες που μας έλεγαν σαν παιδιά, μετά από χρόνια έγιναν καταγραφές μας), μαρτυρία Κυριακής Μακρυανίδου Κυριακίδου από το χωριό Γιαννακάντων Ματσούκας

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ

Οι Τούρκοι χρησιμοποιούσαν πρωτοφανείς μεθόδους για την εξόντωση των Ελλήνων, όπως την εκτόπιση των πληθυσμών μέσα στον χειμώνα, χωρίς να επιτρέπουν στους εκτοπιζόμενους να πάρουν μαζί τους τρόφιμα, ούτε στρώματα. Δεν επέτρεπαν την στάθμευση των εκτοπιζόμενων σε κατοικημένα μέρη, αλλά μόνο σε έρημα μέρη και εκτεθειμένα στις άσχημες καιρικές συνθήκες, με βασικό στόχο την εξόντωση τους, εφόσον θα ήταν αναγκασμένοι να διαμένουν στην ύπαιθρο και επιπλέον δεν θα μπορούσαν να προμηθευτούν τρόφιμα. Απαγορεύονταν στους εκτοπιζόμενους να δώσουν βοήθεια στους γέρους γονείς ή στα ανήλικα παιδιά και στους αρρώστους, οι οποίοι εγκαταλείπονταν στα φαράγγια και στα δάση και πέθαιναν από την πείνα ή αποτελειώνονταν από τους στρατιώτες. Τα κυβερνητικά και αστυνομικά όργανα οδηγούσαν τους μετατοπιζόμενους σε ειδικούς λουτρώνες, οι οποίοι ιδρύθηκαν δήθεν για στρατιωτικούς λόγους. Εκεί τους εξανάγκαζαν να λουστούν με την επίκληση λόγων υγιεινής. Έβαζαν κατά εκατοντάδες άντρες, γυναίκες και παιδιά στα λουτρά, γυμνούς με θερμοκρασία 40 βαθμών. Τα ενδύματα τους εν τω μεταξύ λεηλατούνταν. Όταν έβγαιναν από το λουτρό, τους ανάγκαζαν να παραταχθούν στο χιόνι με θερμοκρασία κάτω του μηδενός, και να περιμένουν την επίσκεψη του αστυνόμου για καταμέτρηση, ο οποίος ποτέ δεν έρχονταν σε λιγότερο από μία ώρα. Κατά την επιθεώρηση χαρακτηρίζονταν άρρωστοι οι νεότεροι και υγιέστεροι, οι οποίοι θανατώνονταν κατά την αποστολή τους στο νοσοκομείο.

Βλ. Αγτσιδής, Έλληνες του Πόντου, Ελληνικές εκδόσεις, Αθήνα 2007, σελ. 153, 155